

O wsparciu przygotowania kadr odpowiadających na zapotrzebowanie rozwijającej się gospodarki dyskutowali posłowie sejmowej podkomisji ds. kształcenia zawodowego. Swoje informacje na ten temat przedstawili przedstawiciele kilku resortów: edukacji, szkolnictwa wyższego i pracy.

Z punktu widzenia kompetencji samorządu terytorialnego, zwłaszcza powiatowego, kluczowe są zmiany w systemie edukacji zawodowej. MEN wylicza tu: wprowadzenie branżowej szkoły I i II stopnia; wprowadzenie obowiązkowych zajęć w szkole z zakresu doradztwa zawodowego; współpraca z przedsiębiorcami; powołanie w każdym kuratorium oświaty koordynatorów ds. kształcenia zawodowego; podpisanie przez MEN porozumień z przedstawicielami branż na rzecz rozwoju szkolnictwa branżowego; włączenie ponad 1 tys. pracodawców w tworzenie nowych podstaw programowych, które zaczną obowiązywać od 1 września 2019 r.; czy przeprowadzenie we współpracy z GUS pilotażu nowego narzędzia do monitorowania zapotrzebowania na absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe. Przede wszystkim jednak szereg modyfikacji systemowych, które zaczną obowiązywać do 1 września br., wprowadzonych zostało nowelizacją pakietu ustaw, w tym przede wszystkim *ustawy o systemie oświaty i Prawa oświatowego*.

### **Prognoza zapotrzebowania regionalnego rynku na zawody punktem wyjścia do kształcenia i finansowania**

Resort edukacji corocznie publikować będzie prognozę zapotrzebowania rynku pracy na zawody szkolnictwa branżowego. Na jej podstawie wojewódzkie rady rynku pracy będą opiniować zasadność kształcenia w danym zawodzie. Prognoza będzie również punktem odniesienia dla samorządów województw do corocznego określania wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe wypłacana będzie refundacja pracodawcom wynagrodzeń młodocianych pracowników. Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego oddziaływać będzie na podział (po raz pierwszy na rok 2020) części oświatowej subwencji ogólnej. Szkoły kształcące w zawodach, na które zgodnie z prognozą jest wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy, będą otrzymywały zwiększoną subwencję. Uwzględnianie prognozy przy podziale subwencji będzie dotyczyć tylko uczniów klas pierwszych. Ci z nich, którzy rozpoczynali kształcenie w zawodzie tzw. deficytowym będą do końca kształcenia traktowani przy podziale subwencji jako uczniowie kształcący się w zawodzie, na który występuje zwiększone zapotrzebowanie. Nawet w przypadku zmiany ww. prognozy w kolejnych latach i wyłączenia tego zawodu z listy. Na podstawie prognozy zostanie również zwiększone do 10 tys. zł dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników w zawodach, na które występuje szczególne zapotrzebowanie na rynku pracy.

### **Większy udział pracodawców w kształceniu i życiu szkoły**

Od roku 2019/2020 dyrektor szkoły zobowiązany został, aby przed wprowadzeniem kształcenia w nowym zawodzie nawiązał współpracę z pracodawcą właściwym dla tego zawodu lub branży. Z kolei przedsiębiorcy będą mogli zasilić szkołę darowizną odliczaną od dochodu. Dotąd takie rozwiązanie nie było możliwe. Z przedstawicielami poszczególnych branż dla każdego zawodu z klasyfikacji opracowane zostały nowe podstawy programowe, które będą obowiązywały od 1 września 2019. Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego zmieni swoją strukturę. Każdy składający wniosek o jej zmianę, będzie zobowiązany dołączyć aktualne dane dotyczące potrzeb rynku pracy w zakresie tego zawodu lub kwalifikacji oraz określić potencjalne miejsca realizacji praktycznej nauki zawodu oraz potencjalne miejsca przeprowadzenia egzaminu zawodowego w części praktycznej.

### Zmiany w kształceniu

Wprowadzono możliwości dualnego systemu kształcenia, czyli prowadzenia zajęć praktycznych u pracodawców. Według danych MEN, obecnie tylko 8 proc. uczniów technikum realizuje taką formę kształcenia. Możliwe będzie również organizowanie stażów uczniowskich u pracodawców. Według danych MEN, obecnie jedynie 45 proc. uczniów rozpoczynających naukę w technikum kończy szkołę uzyskując dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Przy ogromnych nakładach na kształcenie zawodowe (9 mld zł rocznie, w tym 7,2 mld zł z subwencji oświatowej) liczba osób kończących edukację z dyplomem zawodowym jest w niektórych zawodach wręcz znikoma – nie przekracza kilku procent wszystkich kształcących się w danym zawodzie. Dlatego od 1 września 2019 wprowadzony zostanie obowiązek przystępowania uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe albo do egzaminu zawodowego, przeprowadzanego przez okręgowe komisje egzaminacyjne albo do egzaminu czeladniczego, przeprowadzanego przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (w przypadku ucznia – młodocianego pracownika kształcącego się u pracodawcy będącego rzemieślnikiem). Zachowano przy tym progi procentowe niezbędne do zdania egzaminu zawodowego: co najmniej 50 proc. punktów możliwych do uzyskania z części pisemnej oraz co najmniej 75 proc. z części praktycznej. Z kolei nauczyciele uczący zawodu będą musieli odbywać obowiązkowe szkolenia branżowe w przedsiębiorstwach związanych z nauczaniem zawodem, w wymiarze 40 godzin cyklicznie w okresach trzyletnich.